

los perjudicis que l' aqueixen: y avuy sembla disposada a investigar ab sos esforsos y sacrificis las causes de sus ruinas, reconeguent y confessant que ha viscut fora de la realitat, y pensa en la regeneració sense perdre temps.

Trencat lo dich del silenci, es menester manifestar la veritat, encare quan amargui y dolgui. La nació espanyola es, desde fa molts anys, una de les nacions que estan en més atràs, degut principalment a la desidia intelectual que 'ns domina. Lo poble reuneix condicions y no pocas qualitats per intervenir ab èxit en las floreixents lluytas de la civilisació y l' progrés. Qui havia procurat despertarli aqueix somni enervador en que 'l sumiren llarchs anys tantas calamitats?

Apart dels grans centres, la agricultura está bastant estesa en la majoria del poble espanyol, segurament la part més important de sa riquesa y porvenir, desgraciadament en la més primitiva ignorancia y reduida a la miseria, y sense més horitzó que 'ls que li ensenya una tradició, no sols estranya, sino hostil en molta part a las corrents modernes.

Hora es ja se la tregui a la llum de la civilisació, arrancantla del envenenat ambient en que 's troba, y pera no ser pesat en ma enumeració, se tracti per nostres agricultors d' augmentar la riquesa de las regions en que s' han establert y enriquitllas, s' arribarán a crear bonas colonies agrícoles que contribuirán al floreixement de las arts, de la industria y del comers, fundar banchs y societats acometre y realisar sense por als majors obstacles aquestes magnas empresas, que seran, en fi, poderosos instruments de prosperitat, de emancipació y de progrés.

Aquesta es Espanya en aquets moments al contacte de la realitat; los pobles de nostres ciutats, de nostres aldeas, de nostres camps, comensan, encara que poch a poch a sortir del pesat somni. Confiem en sa regeneració y en sas proverbials virtuts, no essent difícil que emprenen lo verdader camí i arriben al fi de la jornada.

MANUEL VALERA GARCIA.

La Lliga de Contribuents de Salamanca.

Existem uns ne més d'una trentena d' associacions.

De hisenda.

Lo Sr. Villaverde que's passa de prudent com s' empasa avens de partit polítich, o de partits, no ha velgut confirmar ni desmentir les rumors que havien circulat afirman que havia rebutjat los pressupostes parciaus de Guerra y Marina pera estimar que en eils se denen los ministres gran manya pera gastar, encara que no molta pera evitar aquells derretxaments, que 'ls contribuents deploran, als contractistas enriqueixen y no serveixen pera res, com no sia pera acreditar que aquest país està perdut sense remey com ne cambihi per enter de política, com no sàpiga suprimir els forta més tots los abusos que's cometan.

Com lo Sr. Villaverde no ha dit una paraula, no sabem si es veritat qué ha tingut suficient energia pera rebutjar aqueixos pressupostos que es, efectivament, de temer que no estigan conformes ab lo que exigeix la dolenta situació d'Espanya.

Le més trist del cas es que 'ls pressupostos generals del Estat, seran semblants a tots los pressupostos dels anys anteriors, que seguirà'l malehit sistema de trampa en endavant, que 'l minstre careixerá d' audacia y de clar judicil pera atrevirse a innovar de la manera y en la mida que es precis pera sortir del mal camí en que 'ns posaren Salaverría, Orovio, Tereno, Camacho y demés ilumaneres de la Hisenda, sense eblidar al pernclit Gamazo.

Pera normalizar la situació de la Hisenda seria precis que's reformés per complert lo sistema contributiu, que's carregués la mà sobre determinats impostos y s' alivies la quantia d' altres; que s' implantés la contribució progressiva, que s' aprohés la llei agraria, que s' estudie una sèrie de mides de que no s' té ni sisquera noció.

Ja que 'ls ministres que están encarregats de llurar nostra felicitat resultan tan negats, que es impossible esperar res d' ells; seria natural que 'ls senyors representants que entenen algo d' assumptos d' Hisenda, pedrían discutir en lo Parlament, ab temps y ab datus de tota especie a la vista, las reformas que hi ha que fer en la meytal quan menos de las partidas que apareixen en los pressupostos, seria llògich que al tractarse d' un assumpte que afecta a la vida mateixa de la pátria, fessin compendre al senyor minstre d' Hisenda que es impossible persistir en lo sistema adoptiat desde temps immemorable sine vol amarrar a la ruina.

Pero pera aixé seria precis que 'l Parlament s' ha-

gués reunit en temps oportú, que comprendessin la majoria quan menos dels representants, la responsabilitat en que incorren deixant que 's perpetuhi lo desbaratament econòmic del país, que 'ls debats fossin verdaderament luminosos, que hi hagués qui pogués demostrar que hi ha sistemes més apropiats, que 'ls que era se segueixen, pera arribar a la nivellació desitjada.

Pero las corts se reuniran tard y ab dary, los presupostos s' aprobarán a corre-cuya y haurém donat un pas mes en lo camí que conduceix a la bancarrota.

Lo microbi del càncer

Lo microbi del càncer ha sigut aislat. L' honor d' aquest descubriment correspon a un meje francés, lo doctor Bra.

Al reanudar l' estudi del problema plantejat des de fa molts anys, y al trobar la primera solució, lo doctor Bra acaba d' escriure indubtablement un dels últims capítuls de la llarga historia del càncer.

Cayol, Bayle, Recamier, Bereil y altres, fixaren los caracters definitius del mal, y 's cregué que la cuestió estava resolta; pero la aplicació del microscopi per lo professor Muller al estudi dels signes patològics, fou la senyal d' una revolució en la ciència, practicantse nous travalls, que originaren la famosa discussió de 1854 entre Valpeau y 'ls pràctichs de sa escola contra Broca y sos partidaris.

Ara se creu probable que uns y altres posin terme a sas diferencies ab motiu del descubriment del doctor Bra.

Lo paràsít dels tumors canceroses es un bolet inferior de la familia dels *Ascomycetes*.

Dels travalls fets per lo doctor Bra se desprenden aquests dos fets capitals:

Primer. Inyectant en animals los cultius d' un bolet procedent de carcinomes humans y cultivat en estat de pureza, s' han produhit humors que tenen indistintament la estructura típica del fibrosarcoma y del carcinoma.

Segon. La sembradura d' aquests tumors experimentals donan regularment, com las de tumors humans, cultius del paràsít.

Fins ara lo doctor Bra no ha fet més que ensaigs clínichs y experimentals, insuficients pera fixar un tractament curatiu, pero que fan esperar pera dintre d' alguns mesos resultats definitius.

CRÒNICA

Observacions Meteorològicas

del dia 2 de Maig de 1899.

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'obser-vació	Baròmetre	Grau d'hu-mitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. parti-cular
9 m.	754	85			Ras	
3 t.	753	87		5'1		

Horas d'obser-vació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS
	Màxima	Minim	Ter. tip.	direcc.	classe can.
9 m.	Sol. 37	12	19	E.	Cumul 0'3
3 t.	Sombra 28	24		E.	0'3

Tenim notícias de que realment tindrà gran importància lo meeting que 'l proxim dia 12 ha de celebrar-se en la ciutat de Lleida.

Los agricultors d' aquesta ciutat y sa comarca es-tan entusiasmats ab la creencia de que per si se comensa a seguir l' únic camí que existeix pera arribar al terme de las aspiracions que tenim desde fa tants anys.

La Cambra Agrícola de Lleida, te ben organisat l' acte de que's tracta, y moltas son las personas d' alta significació que pendràn part en lo mateix.

També per aquesta comarca se parla de concorrer a Lleida lo dia 12.

Molt conveniencia es que tothom porti son grà d' arena a la regeneració de la classe agrícola en totes sus especialitat.

Nos fem nostre lo següent solt de *La Opinió* de Tarragona:

«Per por d' equivocarnos, no doném compte de las detencions ultimamente verificadas á Tortosa. Quant d' elles s' occupin los periódichs d' aquella ciutat les farém públicas.

L' arribada del Sr. Lardies, advocat fiscal de l' Audiència provincial á la ciutat del Ebre, y la notícia del nombramiento de jutge especial pera entendre en lo presés per los assassinats comesos, recaygut, segons nostres notícies, en la persona del dignissim jutge de primera instància de Gandesa Sr. Arnedo, han contribuit a calmar los ànims que tot ho esperan de l' impar-

cialitat y zel dels encarregats d' administrar justicia y de la severitat de la lley.

Celebrém que sis sis.

Si avuy se reuneixen prou número de senyors regidors celebrará nostre Excm. Ajuntament la sessió ordinaria de primera convocatoria corresponent a la present setmana.

De regrés de Madrid, en l' exprés de dijous vinent, arribarà a Barcelona l' insigne novelista santanderí don Joseph María de Pereda, qui s' proposa passar alguns dias en aquella ciutat, hostatjantse al Hotel Continental.

Hem rebut lo número corresponent al present mes de la notable revista «Resumen de Agricultura» que conté lo següent sumari. «Comars exterior d' Espanya» per M. Raventós, «La vegetació ennomenada espontànea, indicis de la composició y fertilitat de las terres» per T. Lopez Sanchez, «L' alcohol» per X; «La agricultura en los Estats Units» per P. de Riyet; «Rella pera la vinya» per P; «Experiment comparatiu de la aplicació d'abonos minerals» per R. Lorenzale; «Insecticidés importants» (continuació); «La cochylis» per P. Cezanne; «Bibliografi» per M. M; «Problemas agrícolas», «Crónica agrícola», «Revista Comercial».

Agrahím y quedém regoneguts a *El Eco del Guadalupe* per las següents ratllas que ens dedica.

«Escritas las procedents líneas, rebém l' important periòdic de Reus Lo SOMATENT del 13 del actual en lo que dedica a nostra ciutat, al Bisix Aragó, y a *El Eco del Guadalupe* un entusiasta saludo ple de fraternal simpatia per aquesta regió ab motiu de l' obtenció de la caducitat. Com se mereix, estimém y agrahím a tant estimat colega nostre sa carinyosa felicitació y la valiosa cooperació que 'ns ofereix pera portar a felis terme l' assumpto. *Mani al feix* q. *Hom ne sinup ab discuter* — *ai aqeq eibem eozosheq* — *Lo ministeri de la Guerra* ha disposat que 'ls individuos de la recluta voluntaria procedents d' Ameri-ca del Sud, que foren repatriats de Cuba y Puerto-Rico, puguen embarcarse en los vapors de la Companyia Trasatlàntica per compte del Estat y tornat al punt de se procedenoia.

La Corporació provincial se reunirà 'ls días 3, 4, 5, 6, 9, 12, 16, 19, 23, 26, y 30 del present mes de Maig per veure y fallar los expedients dels mossos a quins s' ha concedit plasso pera ditas feixas.

En les tallers dels Srs. Cabot, de Barcelona, ha sigut saguada la delicada joya que per suscripció en-vian los catalans als Jocs Florals de Colonia.

Consisteix en un ramet de taronjer florit, d' or y plata, preciosament engelat, que va colocat en un elegant estoig de pell de Russia y vellut. Al peu del ramet hi ha lligada una cinta, també d' or, ab aquesta inscripció: «Barcelona, 1899, Colonia». A la tapa del estoig hi ha una planxa ab la llegenda «Als Jocs Florals de Colonia, los catalans».

Lo ministre d' Hisenda travalla assiduament pera lograr que prenguin part al empréstit de mil cinqu cents milions de pessetas que projecta, establiments importants de la vehma república, havent obtingut que alguns banquers secundin aquest propòsit.

Lo ministre s' proposa estancar la sal y arrendar las contribucions pera facilitar d' aquest modo la re-aliació del empréstit.

Tals procediments no han sigut del gust de la opinió que mira perdes la Hisenda espanyola per aquest camí.

La Junta directiva de la «Institució Catalana» ha quedat constituit en la següent forma:

President, don Joseph Lapeyra; vicepresident, don Joaquim Nin-Castellanos; secretari, don Joseph Pi-chot; subsecretari, D. Marián Sunyol; tresorer, don Leandre Guncurn; guardador, D. Estanislao Matheu; bibliotecari, D. Emili Peró.

Copiem d' un periòdic de Barcelona arribatahir. A nostra redacció lo següent telegrama:

«Madrid 1.—Los periódichs de provincias y cartas particulares que s' reben a Madrid, pintan ab tristes colors la situació dels camps, a consecuència de la sequetat y dels celers prematurs que han regnat durant aquests dies, per rahó dels quals se tem, ab bastant fonament, la pèrdua de les collites.

Aquesta situació es tant més amarga quant que l' aspecte dels camps durant l' hivern s' havia presentat en condicions inmellorables.

En les províncies vinícolas se veu recullir los camps varijs delegats inglesos, especialment en las províncies andaluses.

Segons se diu, dits delegats se proposan portar les ràhims à Inglaterra per elaborar allí mostres riquissims vins, fentse amos del mercat del món.

Al incendi ocorregut ans d'ahir nit en los astillers de Kiel, quedaren destruïts vari tallers y magatzems perteneixents à M. Krupp, ha succehit altre gran incendi, declarat ahir à la matinada à Budapest.

Lo foc se propagà ab tal rapides que en pochs moments quedaren destruïdes 17 cases, en las que hi havia magatzemades grans cantitats de matèries grassas.

Set bombers resultaren ferits, estimantse les pèrdues materials en 2.500.000 franchs.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferents espècies, puja a pes 975'45.

Secció oficial

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

Don Joseph de Cacer y Salamanca, veí de Madrid ha sollicitat la concessió d'un tramvia ab motor elèctrich deside Tarragona à questa ciutat que passant per lo camí de Tarragona, arrabal de Sant Pere, arrabal del Teatre, arrabal de Santa Anna, plassa de Prim, carrer Sant Joan, Passeig Sunyer, Passeig de Mata, carrer Seminaris y de Llovera y per las carreteras de Alcolea del Pinar à Zaragoza y de Castelló à Tarragona termini en la citada capital.

Lo que s'anuncia al públic pera son coneixement y en cumpliment de lo que disposa l'article 87 de la vigent Lley de Ferro-carrils à fi de que tots los vehins d'aquesta ciutat que's considerin interessats puguin acudir à manifestar lo que tinguin per convenient devant la Alcaldia d'aquesta ciutat ahont estarà exposat lo correspondient projecte durant lo plazo de 20 dias.

Reus 2 de Maig de 1899.—L' Alcalde, Joseph M. Berrás.

Registre civil

dels días 28, 29 y 30 de Abril de 1899

Naciments

Jean Fábregas Saperas, de Per; y de Josepha.— Maria Pamies Busquets, de Enrich y de Josepha.— Ernest Giménez Colom, de Ferran y de Esperanza.

Matrimonios

Cap.

Defuncions

Joseph Fraga Gatell, 1 any, Girada, 15.— Ross Gavaldà Martorell, 2 anys, Plassa Castell, 6.

Secció religiosa

Sant d' avui.—La Intervenció de la Santa Creu.

TRÍDUO CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Joan Batista (Providència).

Continua durant la Missa de las 8 l' exercici del mes de Maria. La part de cant està à càrrec de las monjas d'aquest convent.

Iglesia de las Germanetas dels Pobres

Lo pròxim dijous començarà la funció de las Quarenta Horas, la qual acabarà lo dia 7 del corrent, descubrintse lo Santíssim Sagratament à las vuit del matí y reservantse à las sis de la tarde, ab missa resolta després de la Exposició y Trissagi avans de la reserva.

Sant de demà.—Santa Mònica.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 30

De Bilbao y esc. en 24 ds. v. Cabo Espartel, de 800 ts., ab efectes, consignat à D. Marián Pera.

De Barcelona en 6 hs. v. Anselmo, de 457 ts., ab tranzit, consignat als senyors Fills de B. Lopez.

De Marsella en un dia v. danés Chr Broberg, de 761 ts., ab tranzit, consignat als senyors viuda y nebot de P. Ferrer Mary.

Despatxades

Cap.

Entradas del dia 1

De Cetze en 26 hs. v. Santa Ana, de 89 ts., ab bocons buyts, consignat à D. Emili Borrás.

De Bilbao y esc. en 25 ds. v. Gijón, de 445 ts., ab efectes, consignat als senyors Fills de B. Lopez.

De Cetze en un dia v. Amalia, de 242 ts., ab bocons buyts.

De Palermo en 3 diss v. italià Armenis, de 392 tonelades ab sofre, consignat à D. Emili Borrás.

Despatxades

Pera Port Vendres pail. francés Alphonse et Marie, ab vi.

Pera Copenhague y esc. v. danés Chr Broberg, ab efectes.

Pera Barcelona v. Gijón, ab tranzit.

Pera Bilbao y esc. v. Anselmo, ab efectes.
Pera Marsella y esc. v. Cabo Espartel, ab efectes.
Pera Cetze v. Amalia, ab vi.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisiació à Barcelona á las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior 64'07 Cubas del 86 66'75
Orenses 12'15 Cubas del 90 57'75
S. Juan Aduanas 94'75
Norts 48'10 Ob. 5 0 0 Almansa 84'
Frances 45'25 Id. 3 0 0 Fransa 43'50
Filipinas 76'75

PARIS 60'05 Norts
Exterior GIROS

Paris 19'75 Londres 30'20

Se rebén órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedes d'or de tots los païssos.

J. Marsans Roi

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior 64'07 Aduanas 94'75
Exterior Norts 48'05
Amortisable Frances 45'20
Cubas 1896 66'75 Filipinas 12'15
Cubas 1890 57'75 Obs. 6 0 0 Fransa 84'12
Exterior Paris 60'15 Id. 3 0 0 43'75

PARIS 01'8 19'75 GIROS Londres 30'20

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS Ops. Diner. Paper

Londres 60 dias fetxa 29'75
Londres vista 8 30'30 30'15
Paris 60 dias fetxa 20'
Paris vista 20'
Marsella 60 dias fetxa 100

VALORS LOCALES DINER PAPER OPER.

ACCIONS Ptas. Ptas.

Gas Reusense 700

Industriel Farinera 500

Banch de Reus de Descomptes 495

y Prestams 100

Manufacturera de Algodón 200

Companyia Reusense de Tranvias

Companyia Reusense de Tranvias privilegiadas de cinch per 100 200

Anuncis particulars

"EL BRONISTA"

Carrer Major, número 18.—REUS

Taller especial pera la reforma dels aparatos gas y petroli à electricitat.

Construccions de tota classe d'aparatos pera la electricitat, gas, petroli y espelmas.

Incandescencia per lo gas y alcohol ab metxeros del sistema més adelantat.

Làmparas à foco ab lo metxero «Universal».

Restauració y reparació à preus limitats de tota classe d'aparatos, especialitat de la casa.

Instalacions pera aigua y gas y tot lo concernent al ram de Lampisteria y Llauneria.

Instalació de timbres elèctrichs ab material assegurat.

REUS.—CARRER MAJOR, 18.—REUS

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de comprendre, la societat «Gas Reusense» acaba de ficsar preus invèrossímils al fluid elèctrich, que en plasse més ó menos llarg se proposa servir als sens futurs abonats. Aquest acort del «Gas Reusense» denarà com à inmediat resultat la anulació del fluid gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluid elèctrich. Comprendetho sisca nostra Societat, se proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que està portant à cap en aquests moments à fi de servir en breu plasse las demandas que indubtablement, ha de rebre del públic reusense y à las que atendrà per torn riguros.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» ficsa à sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» les accepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongui un servei regular d'alumbrat elèctrich, nostra Societat establirà per 'ls seus abonats los preus següents:

Una làmpara incandescent de 5 bujias 1'25

de 10 " 1'75

de 16 " 2'50

de 25 " 3'75

Preu del kilowat, hora. 0'50

En quant à las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l'altra empresa.

Ab lo favor que 'l públic nos dispensa res temèm, se ns porta à la lluya, à ella aném ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devant solzament fer una manifestació: lo públic trobarà sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Pera la «Electra Reusense»

Lo Director.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abello

e ven al carrer primer del Roser núm. 4.

ESCORIAS THOMAS.

Végis 1ª anuncio de la quarta plana. Dirigir-se à casa Gambús, carrer de Vilà (Bou) 12.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

Francisco Gras y Elias

3 pesetas exemplar.—Se ven en aquesta impremta.

TELEGRAMAS

Madrid 2.

Lo ministre de la Gobernació està estudiant lo nou projecte de lley de Sanitat quals bases estàn redactades per completar. En la última s'indica que als tres mesos d'haverse aprobat ditas bases se procedirà al articulat y se someterà à discussió en las Corts dins de la primera legislatura.

També està en estudi lo projecte de lley sobre reforma de las lleys provincial y municipal que's presentarà en la segona legislatura.

—La «Gaceta» publica'l decret admetent la dimisió de director general del Contenció à don Frederick Arrazola y nombrant pera substituirlo à don Frederick Arriaga, que era subdirector primari de dit Cen.

—Lo Gobern de la casa Blanca ha entregat ja 'l xequé de 20 millions de dollars, extés à favor del Gobern espanyol com indemnisió del arxiólech filipi.

—La comissió dels gremis ha visitat al jefe del gober ab objecte de ferli entrega de la exposició aprobada en lo meeting, demandant la supressió dels recàrrechs.

Lo senyor Silvela ha manifestat que 'l gobern se veyá impossibilitat d'accidir à sas pretensions, perque hi ha que atendre al Tresor ab preferència à tot, pera regular nostra situació econòmica.

Ha afegit que més endavant estudiarà l'assumpto ab la detenció que mereix, per veure si es possible accidir à lo que demanan les gremis.

La comissió ha sortit poch sati feta de sa visita al jefe del gober.

Se diu que entre 'ls comerciants é industrials demanen temperaments enèrgichs y estan disposats à adoptar resolucions extremes enfront de la negativa del gober.

—Un telegramma de Washington diu que se n'ha rebut allí altre de Hon-Kong, participant que 'l generel Ottis ha romput las negociacions de pau que seguia ab los rebels de Filipinas y que dintre d' uns cunts diss començarà de neu las operacions militars contra las bandes de Aginaldo y Luna.

—Lo Sr. Gomez Ibez marxarà dissapte à girar las anunciadess visites als diferents departaments marítims pera inspeccionar l'estat dels arsenals.

Després de girades aquestes visites anirà à Bilbao per ferse càrrec de la situació dels arsenals del Nervión.

—Se diu que se sabresserà lo procés incoat contra 'ls quefa de Marina que manaven las escuadras destruides a Cavite y à Santiago de Cuba.

Imp. de C. Ferrando.—Plasa de la Constitució.

